

Lysias' tale mod forsøget på at ophæve den fædrene forfatning 403/2 f.v.t.

Taler

Lysias
Taleskriver

Sted

Ukendt

Omstændigheder

Spartavenlige atthenere forsøger at indskrænke demokratiet. Talen er muligvis aldrig blevet holdt.

1 Athenere! Bedst som vi troede, at de overståede ulykker havde efterladt tilstrækkelige minder i staten til, at selv ikke vore efterkommere ville finde på at ønske sig en anden statsform, prøver disse mennesker nu at narre ofrene, som kender begge forfatningsformer, og de gør det med de selv samme forslag, som de har gjort to gange før.

2 Jeg undrer mig såmænd ikke over *dem*, men derimod over at høre på jer: I er enten de mest glemsomme i hele verden, eller også er I ligefrem villige til at blive udslettet af disse mennesker, som ved et tilfælde gjorde fælles sag med jer i Piræus, men holdningsmæssigt hører til dem i byen. Hvorfor skulle I vende hjem fra eksil, hvis I så ved en afstemning gør jer selv til slaver?

3 Athenere! Jeg personligt vil ikke få frataget mine borgerrettigheder, hverken på grund af min økonomi eller min familie, for på begge disse områder er jeg langt bedre stillet end mine modstandere, men jeg mener, at staten kun kan overleve på én måde, nemlig ved at alle atthenere har deres borgerlige rettigheder. Da vi havde murene og skibene og pengene og forbundsfællerne, havde vi aldrig planer om at udstøde en eneste atthener, faktisk gav vi selv folk fra Eubøa lov til at gifte sig her. Skal vi nu også til at ekskludere nuværende borgere?

4 Nej, ikke hvis I lytter til mig! Efter tabet af murene skal vi ikke oven i købet

fratage os selv mange infanterister, ryttere og bueskytter. Hvis I støtter jer til dem, vil I let kunne fastholde demokratiet, I vil blive mere overlegne over for fjender, I vil blive bedre støttet for de allierede. I ved godt, at under de tidligere oligarchier var det ikke jordbesidderne, der styrede staten; mange af dem blev dræbt, mange blev landsforvist.

5 Men da folket havde ladet de landsforviste komme hjem, gav det *jer* jeres stat tilbage og turde ikke selv tage del i dens styre. Derfor, hvis I lytter til mig, skal I for alt i verden ikke tage fædrelandet fra jeres velgørere, eller mene, at man hellere skal stole på ord end realiteter, eller hellere på fremtiden end fortiden. I skal især huske på oligarchiets forkæmpere, der påstår at være folkets beskyttere, men i realiteten er ude efter jeres ejendom. Det vil de opnå det øjeblik, hvor de finder jer uden allierede.

6 Under disse omstændigheder spørger de os så, hvilken redning der kan være for staten, hvis vi ikke gør, hvad spartanerne siger vi skal. Jeg derimod forlanger, at de skal fortælle os, hvilken redning der bliver tilbage til den brede befolkning, hvis vi gør, hvad de kræver. I modsat fald er det meget bedre at dø i åben kamp end stemme for vores egen dødsdom.

7 Jeg mener nemlig, at hvis jeg på den ene side kan overbevise jer, løber vi begge parter en fælles risiko [...]. Jeg kan se, at folk både i Argos og i Mantinea har den samme opfattelse som jeg; de bor i deres eget land, den ene part med grænser op til Sparta, den anden part tæt ved; de første er ikke flere end vi, de andre er ikke engang 3.000.

8 Spartanerne ved nemlig godt, at lige så ofte de angriber deres jord, lige så ofte vil de andre stille med våben i hånd. Derfor virker denne militære mulighed ikke tillokkende på spartanerne: hvis de vinder, kan de ikke slavebinde befolkningen, hvis de taber, vil de selv miste alle deres nuværende fordele. Jo bedre det går dem, des mindre er de interesserede i at risikere noget.

9 Mine herrer athenere! Vi havde også denne opfattelse, da vi var herrer over

grækerne, og vi regnede det for klog politik at acceptere, at vores landområder blev hærget, fordi vi ikke mente, at det endelige slag skulle dreje sig om dem: Det var nemlig værd at holde på de store fordele ved at opgive de små. Men nu, hvor vi har mistet alt i krigen, og fædrelandet er det eneste, vi har tilbage, ved vi, at kun denne indsats giver os håb om redning.

10 Vi må huske på, at vi før er kommet andre til hjælp på fremmed jord, når de blev uretmæssigt behandlet, og har stillet sejrstegn op over vore fjender. Netop derfor bliver vi nødt til at være gode forsvarere af vort fædreland og af os selv, og stole på guderne i håb om, at retfærdigheden vil være på de forurettedes side.

11 Det ville jo være lige nok af det gode, mine herrer athenere, hvis vi under eksilet kæmpede mod spartanerne for at vende hjem, og når vi så er kommet hjem, skal vi gå i eksil for ikke at skulle kæmpe! Vil det ikke være vanærende, hvis vi ender i en sådan grad af fejhed, at mens vore forfædre satte livet til for andres frihed, tør I ikke engang kæmpe for jeres egen? ...

Kilde

Tortzen, C. G. (2014). Fire taler af Lysias. *AIGIS – nordisk tidsskrift for klassiske studier*, 14(1), 1-20.

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Taler fra Antikken (7. årh. fvt. til 6. årh. evt.)

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lysius-tale-mod-forsoeget-paa-at-ophaeve-den-faedrene-forfatning-403-2-f-v-t>